

Kronika

Iðrinkti Lietuvos mokslø akademijos Þemės ūkio ir miðkø mokslø skyriaus nariai ekspertai

---

2004 m. rugsėjo 23 d. Lietuvos mokslø akademijos Þemės ūkio ir miðkø mokslø skyriaus visuotiniame susirinkime Lietuvos mokslø akademijos nariais ekspertais buvo iðrinkti: profesorius habilituotas daktaras Remigijus Ozolinėius (miðkininkystė), profesorius habilituotas daktaras Vidmantas Stanys (agronomija) ir profesorius habilituotas daktaras Henrikas Ðilinskas (zoo-technika).

Remigijus Ozolinėius gimė 1956 m. Skomantø k. Klaipėdos r. 1980 m. su pagyrimu baigė Lietuvos þemės ūkio akademijos (universiteto) Miðkø fakultetà. 1980–1987 m. dirbo Lietuvos miðkø institute jaunesniuøju moksliniu bendradarbiu, 1980–1984 m. buvo Lietuvos þemės ūkio akademijos (universiteto) aspirantas. 1987–1989 m. Lietuvos miðkø instituto Ekologijos ir miðkininkystės skyriaus vyresnysis mokslinis bendradarbis, 1989–1994 m. Miðkø monitoringo sektoriaus vedėjas, 1994–1997 m. direktoriaus pavaduotojas mokslui. Nuo 1997 m. Lietuvos miðkø instituto direktorius. Biologijos mokslø kandidato (daktaro) disertacijà apgynė 1985 m., o habilituoto daktaro – 1997 m. Profesoriaus pedagoginis mokslinis vardas jam buvo suteiktas 2000 m.

Prof. habil. dr. R. Ozolinėiaus pagrindinė mokslinė veiklos kryptis – ekologija, miðkininkystė, miðkø digresijos bei monitoringas, miðkø ekosistemø tvarumas, medþiø ir medynø sandaros pokyèiø morfometrinė indikacija. Jis su bendradarbiais detaliai iðtyrė miðkø susidarymo ir formavimosi dėsningumus, iðaiðkino, kaip lajø susivėrimo metu keièiasi mikroekologiniø sąlygø kompleksas, transformuojasi þolinė augalija, kinta fiziologiniai ir morfologiniai medþiø parametrai. Atrastas naujas, iki ðiol mokslui nepinomas, medþiø reakcijos à aplinkos pokyèius efektas. Nustatyti medþiø morfologinės adaptacijos medelyne dėsningumai. Patikslinti medþiø streso, kintant aplinkos sąlygoms, morfologinės iðraiðkos efektai. Sukurta originali medþiø, kaip sistemos, tvarumo teorija. Eksperimentiðkai palyginti medþiø bŭklės diagnostiniai testai, atliktas jø ávertinimas. Nustatytos me-

ðiø mirtingumo normos. Tyrimø pagrindu pasiŭlyta originali atskirø regionø gamtinės aplinkos kokybės vertinimo metodika. Dabar daug dėmesio skiriama miðkø ekosistemø digresijø tyrimams.

Prof. habil. dr. R. Ozolinėius apraðė daugiau kaip 30 naujø Lietuvos miðkø medþiø formø, kurios iki ðiol Lietuvos dendrologinėje literatŭroje nebuvo minėtos. Kartu su kitais autoriais parengė 576 puslapiø apimties monografijà „Lietuvos dendroflora“ (2003). Tai pirmas tokio pobŭdþio ir apimties mokslinis darbas Lietuvoje. Remdamasis atliktø tyrimø rezultatais, paskelbė 7 monografijas (5 su bendraautoriais), per 150 mokslo ir mokslo populiarinimo publikacijø, ið jø 13 knygø (8 su bendraautoriais), per 40 moksliniø straipsniø Lietuvos ir ūpsienio mokslo leidiniuose ir þurnaluose. Prof. habil. dr. R. Ozolinėius vadovauja 4 doktorantams, skaito paskaitas bakalaurams, magistrams, doktorantams Lietuvos þemės ūkio universitete ir Vytauto Didþiojo universitete. Aukðtøjø mokyklø studentams parengė studijø programas, metodines priemones. Yra 5 moksliniø þurnalø ðalyje ir ūpsienyje bei kitø leidiniø redakciniø kolegijø narys. Jis yra Lietuvos miðkø instituto ir Lietuvos þemės ūkio universiteto tarybø narys, Lietuvos miðkininkø sàjungos Prezidiumo ir Botanikø draugijos narys, Miðkø ūkio kompleksinės tarybos prie Aplinkos ministerijos narys, MBA („Þmogus ir biosfera“) Lietuvos komiteto pirmininko pavaduotojas, dalyvauja tarptautiniø moksliniø projektø programø vykdyme.

Vidmantas Stanys gimė 1955 m. Maþeikiuose. 1978 m. baigė Lietuvos þemės ūkio akademijos (universiteto) Agronomijos fakultetà. Dirbo moksliniu bendradarbiu Lietuvos þemdirbystės institute, 1980–1983 m. mokėsi aspirantŭroje. Nuo 1986 m. dirbo Vytėnø bandymø stotyje, o dabar yra Lietuvos sodininkystės ir darþininkystės instituto Sodo augalø selekcijos skyriaus vedėjas. 1984 m. apgynė gamtos mokslø kandidato (daktaro), o 1997 m. biomedicinos mokslø habilituoto daktaro disertacijà. Profesoriaus pedagoginis mokslinis vardas jam bu-

vo suteiktas 1999 m. Antraeilės pareigas ėjo Lietuvos žemės ūkio universiteto Namū ūkio ir sodininkystės katedroje: 1995–1999 m. vyr. asistentas, docentas, nuo 2000 m. profesorius, katedros vedėjas. Nuo 1999 m. Lietuvos mokslų akademijos narys ekspertas. Dabar išrinktas antram laikotarpiui.

Prof. habil. dr. V. Stanio pagrindinė mokslinės veiklos kryptis yra sodo augalų genetika, biotechnologija ir selekcija. Vadovauja Izoliuotų audinių ir ląstelių auginimo laboratorijai. Jis atliko labai svarius sodo augalų biotechnologijos, genetikos bei teorinės selekcijos mokslinius tyrimus. Prof. habil. dr. V. Stanys pirmą kartą gavo gyvybingus augalus, augindamas daugiametės svėdrės izoliuotas *in vitro* dulkines. Jo nustatytais principais ir dabar remiasi Danijos, Olandijos selekcijos mokslinio tyrimo štaigos, augindamos daugiametės svėdrės haploidinius augalus. Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute jis sukūrė Augalų biotechnologijos laboratoriją, sukūrė naujus augalų selekcijos metodus, parengė daug naujų, originalių sodo ir daržo augalų selekcinės medžiagos kūrimo metodiką, inicijavo augalų genų inžinerijos mokslines programas Lietuvoje bei šios krypties tyrimus Lietuvos žemės ūkio institutuose. Tiesiogiai vykdė vyžnių, trežnių ir slyvų selekciją, yra 4 braškėių veislių bendraautoris.

Prof. habil. dr. V. Staniai ir jo vadovaujama mokslininkų grupei už darbą ciklą „Sodo augalų genetiniai-selekciniai tyrimai“ 1998 m. paskirta Lietuvos valstybinė mokslo premija. Jis vadovavo ir dirbo tarptautiniuose moksliniuose projektuose, tarp jų „Gametinių ląstelių ir molekulinės selekcijos panaudojimas gerinant augalus“, „Japoninis svarainis – naujas Europoje vaisinis augalas sulėiū, aromatinių medžiagų ir pektinų gamybai“, „Ekologiniai sodo augalų tyrimai“ ir kt. Dalyvauja pedagoginiame darbe – nuo 1994 m. skaito sodininkystės kursą Lietuvos žemės ūkio universitete bakalaurams, magistrams, doktorantams. Jam vadovaujant apgintos 5 daktaro disertacijos. Dalyvavo 3 habilitacijos komitetuose ir 12 doktorantūros komitetuose darbe. Žiuo metu vadovauja 5 doktorantams. Paskelbė per 120 mokslinių publikacijų Lietuvos ir užsienio mokslinėje spaudoje, tarp jų 2 monografijas. Suorganizavo 5 tarptautines mokslines konferencijas.

Žiuo metu prof. habil. dr. V. Stanys yra Tarptautinės sodininkystės mokslo organizacijos (JSHS) narys, Tarptautinės augalų genų resursų tarybos (JBGR) kaulavaisių grupės narys-korespondentas, Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės instituto Tarybos pirmininkas, Lietuvos žemės ūkio universiteto Senato narys, Lietuvos mokslų akademijos Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus Sodininkystės, daržininkystės ir biotechnologijos komisijos pirmininkas, Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo valdybos narys, Lietuvos genetikos ir selekcininkų draugijos narys, Lietuvos botanikų draugijos narys, mokslinių leidinių „Žemės ūkio mokslai“ ir „Sodininkystė ir daržininkystė“ redakcinė kolegijų narys.

Henrikas Pilinskas gimė 1951 m. Kaune. 1974 m. baigė Lietuvos veterinarijos akademijos Veterinarijos fakultetą ir ėgijo veterinarijos gydytojo specialybę. 1974–1975 m. dirbo Lanėiūnavos žemės ūkio technikumė dėstytoju. 1975–1988 m. Lietuvos žemės ūkio akademijos (universiteto) jaunesnysis, vėliau vyresnysis mokslinis bendradarbis, Hormonų tyrimų laboratorijos vadovas. 1988–1993 m. Lietuvos veterinarijos akademijos mokslinio tiriamojo sektoriaus vadovas, 1993–2003 m. studijų prorektorius, Gyvulių reprodukcijos laboratorijos vadovas. Nuo 2003 m. Lietuvos veterinarijos akademijos rektorius. 1981 m. apgynė žemės ūkio mokslų kandidato (daktaro), o 1993 m. biomedicinos mokslų habilituoto daktaro disertaciją. Profesoriaus pedagoginis mokslinis vardas jam buvo suteiktas 1994 m.

Prof. habil. dr. H. Pilinsko pagrindinė mokslinės veiklos sritis yra gyvulių reprodukcinės veiklos, jų sėklinimo efektyvumo tyrimai. Jis tyrė žvairių žemės ūkio gyvulių reprodukcinės veiklos ypatumus, siekiant šias savybes pagerinti bei efektyviau pritaikyti technologinėms gyvulių laikymo bei eksploatavimo sąlygoms. Tyrimais nustatė, kad naudojant kiauilių ir karvių lytinės veiklos hormonus ir kitas biologiškaai aktyvias medžiagas galima išsaugoti geresnes gyvulių reprodukcines savybes, pagerinti jų vislumą. Tyrinėtas ir žvertintas biologiškaai aktyvių medžiagų poveikis gyvulių organizmo žvairioms sistemoms, jų susikaupimo ir išskyrimo ypatumai. Mokslinius tyrimus vykdė bendradarbiaudamas su Švedijos, Vokietijos, Suomijos mokslininkais.

Prof. habil. dr. H. Pilinskas Veterinarijos akademijoje sukūrė Gyvulių reprodukcijos laboratoriją, kurioje kuriami teoriniai pagrindai gamyboje iškilusių problemų gyvulių reprodukcijos klausimais sprendimui. Jo iniciatyva buvo padėti pagrindai gyvulių reprodukcijos tyrinėjimui mokyklai. Jam vadovaujant apgintos 8 daktaro disertacijos, buvo habilitacinio komiteto pirmininkas, 16 doktorantūros komitetų narys. Žiuo metu vadovauja 2 doktorantams, dėsto akužerijos ir ginekologijos bei andrologijos disciplinas magistro ir daktaro studijose, yra magistrantūros studijų baigiamųjų darbų vadovas. Remdamasis atliktų tyrimų duomenimis, žalies ir užsienio moksliniuose žurnaluose, kituose leidiniuose paskelbė per 100 mokslinių straipsnių.

Žiuo metu prof. habil. dr. H. Pilinskas yra Žvedijos Karaliūkosios žemės ūkio akademijos užsienio narys, JAV andrologų asociacijos garbės narys, Žiaurės-Baltijos žalio žemės ūkio universitetų asociacijos vykdomojo komiteto narys, nuo 2004 m. – asociacijos rektorius, Lietuvos veterinarijos akademijos senato ir Tarybos narys, Lietuvos mokslų akademijos Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus Gyvulininkystės ir veterinarinės medicinos sekcijos narys, mokslinio žurnalo „Veterinarija ir zootechnika“ vyr. redaktorius, Žemės ūkio mokslų tarybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos narys.

Akad. Juozas Lazauskas